

ת"פ 35905/01/21 - מדינת ישראל נגד אבני ברק

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 35905-01-21 מדינת ישראל נ' ברק

לפני כבוד השופט עלאא מסארווה
המאשימה:
נגד

הנאשם:
אבני ברק

החלטה

הנאשם הורשע על פי הודאתו, שניתנה במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של ניכוי מס תשומות מבלי שהיה להם מסמך כאמור בסעיף 38 לחוק במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס, לפי סעיף 117(ב)(5) לחוק מע"מ, וזאת בנסיבות מחמירות לנוכח סכום ההשתמטות הגבוה. הסכום עמד על סך 4,000,000 ₪. מדובר בעבירה שבוצעה במסגרת דו"ח תקופתי אחד, לגבי חודש מרץ-אפריל 2015.

לאחר הליך גישור, שהתקיים בפני כבוד השופטת ד' אמיר, הצדדים הגיעו להסדר, ניתנה הכרעת הדין והדין נדחה לטיעונים לעונש לאחר קבלת תסקיר של שירות המבחן. בשלב זה, התיק עבר לטיפולו לאור מינויה של כב' השופטת אמיר לבית המשפט המחוזי. תחילה ביקש הסנגור להחזיר את התיק לטיפולו של כב' השופטת אמיר, בטענה שהליך הגישור חשף את המותב הקודם למורכבות מיוחדת בתיק והדבר מקנה לו עדיפות ויתרון בשלב גזירת הדין. ברם, לאחר מכן, נמלך הוא בדעתו, חזר בו מבקשתו והתיק המשיך להישמע בפניי.

לפי ההסדר בין הצדדים, התביעה הסכימה להגביל עצמה לארבעים חודשי מאסר, בעוד ההגנה תטען באופן חופשי לעונש. הסנגור עתר לדחיית מועד הדיון לצורך קבלת תסקיר מבחן. חרף התנגדות התביעה, הדיון נדחה, כאמור, לצורך קבלת תסקיר, לאחר שבית המשפט קיבל את בקשת הסנגור אשר טען:

"כפי שציינתי בהליך הגישור, ואני חוזר על הדברים כרגע לפרוטוקול, מדובר בנאשם מאוד ייחודי שבתקופה מאוד מצומצמת עבר תהליך עצמי קיצוני ורצה לשים קץ לחייו, לא היה מודע באותה תקופה כמעט למעשים ולאופי של ההתנהלות שלו, עבר שיקום מדהים עם עצמו, תוך שהוא לוקח את החיים בחזרה, אותם חיים שרצה לאבד, ורוכב על גל החיים, משקם את עצמו ופועל באופן מדהים בעזרה לזולת ובפעלים נוספים הכוללים פעלי ביטחון למען המדינה. הדברים האלה צריכים לבוא לידי ביטוי בתסקיר" (עמוד 4 ישיבה 10.10.2021).

בהמשך, במסגרת הבקשה להעביר את התיק חזרה לשמיעת בפני המותב שבפני הודה הנאשם, טען הסנגור:

"מדובר בחודש אחד שבו בוצעה העבירה שלכאורה חמורה, כתב האישום כלל בדיונים הרבה אמירות והרבה תובנות גם מסקנות מהדברים שנאמרו שעזרו לנו להתגבש להסדר. בפרוטוקול שמשתקפים כאן רב הנסתר על הגלוי. במסגרת המצומצמת של הטענות לעונש, לא נצליח לחבר את בית המשפט לאפיזודות החשובות. נבקש להשאיר את הדיון אצל כב' השופטת אמיר". (עמ' 6 ישיבה מיום 24.4.22).

לאחר כל אלה התקבל תסקיר שירות המבחן ביום 20.10.2022. אעיר עוד שהתיק סבל מבקשות דחייה רבות מצד ההגנה, עד שהצדדים טענו לעונש ביום 2.3.23.

הצדדים טענו לעונש ארוכות. התביעה הציעה מתחם עונש בין 30-50 חודשי מאסר, וביקשה לגזור על הנאשם 40 חודשי מאסר בפועל, תוך שהפנתה לפסיקה לפיה בעבירות מס יש להעדיף את האינטרס הציבורי על פני הנסיבות האישיות של הנאשם.

הנאשם העיד מטעמו עד אופי שהתייחס לאופיו הרגיש והעדין והתייחס לחריגות האירוע בחייו. הסנגור ביקש לסטות ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום.

הנאשם הוסיף בדבריו האחרונים, שנאמרו בסערת רגשות ובכי מתמשך:

"אני מתבייש א' שאיבדתי שליטה על החיים שלי ושהשם שלי בכלל מתקשר על הפרשה הזו.

לשאלת בית המשפט מה ביני לבין דלקים, אני משיב: שום דבר.

...

אני ליצן רפואי 20 שנה. ליוויתי הרבה מאוד אנשים, ילדים, משפחות, עזרתי להם ברגעים הכי קשים שלהם ובאיזשהו שלב, לפני 8 שנים התפרקו הנישואין שלי, יצאתי מהבית, עברתי לגור באיזה מחסן שהיה אז, היה מחסן תלבושות שלי עם עכברים. ישנתי עם עכברים ועכברושים. הדיכאון היה מאוד גדול והתחלתי לשתות, להשתמש בסמים ורציתי למות.

אני משער שבאותה תקופה אנשים רעים ניצלו אותי, השתמשו בי. חומר ביד היוצר".

התסקיר

התסקיר מספר סיפור דומה לסיפור שטען לו הסנגור. ואכן, מתברר שמדובר בסיפור חיים ייחודי ולא שגרתי.

אתחיל בכך שלפי כתב האישום המתוקן, בו הודה הנאשם, הוא עסק בתקופה הרלוונטית, קרי בחודש מרץ-אפריל 2015, "**במסחר דלקים למספר לקוחות**". לעומת זאת, התסקיר מלמד שמדובר במי **שעבד כל חייו בתחום האומנות**, כשחקן, מפעיל תיאטרון רחוב, יוצר, כותב, לצד עיסוק נוסף כ"ליצן רפואי" בבית החולים "מאיר" בכפר סבא. כמו כן, נמסר כי מאז שנת 2015 הנאשם מועסק כאיש אבטחה, כסקיפר באונייה של חברת החשמל בחדרה ובמקביל גם בפרוייקט קציר המלח בים המלח.

לפי התסקיר העבירה בוצעה על רקע משבר אישי חריף שעבר הנאשם. ברקע, הצטברות אירועים משפחתיים קשים, לרבות פירוק המשפחה, ומצבים רפואיים קשים של הוריו, שהובילו אותו להידרדרות קשה. לפי שירות המבחן, עלה קושי בשיחה עם הנאשם לבחון פשר הסתבכותו, ושירות התרשם שהעבירה בוצעה אגב "מצב נפשי מעורער" (ארחיב על כך בהמשך). עוד נמסר שבמהלך התקופה המשברית הוא פנה לשימוש "בחומרים משני מצב רוח", ונטה להסתגרות, דכדוך, ריחוק, לא שיתף ברגשותיו, ומיעט לפגוש במהלכה באשתו ובילדים.

שירות המבחן תיאר כאמור גישה מטשטשת, מרחיקה תוך קושי של הנאשם לבחון את **נסיבות ביצוע העבירה** על ידו, שלא איפשרה לשירות המבחן "להעמיק בבחינת המעשים המיוחסים לו בכתב האישום, ואנו נוטים ליחס העמדה בה נקט מולינו **כביטוי לבושה העמוקה שחש**".

שירות המבחן, בתסקיר יסודי אך רגיש, המליץ לנקוט במערער תוך מתן עדיפות לפן השיקומי, עד כדי המלצה לעונש מסוג צו של"צ, ולכל היותר, אם בית המשפט יגיע למסקנה שאין מנוס מאסר בפועל, שהעונש ירוצה בדרך עבודות שירות.

שירות המבחן התרשם מאדם נבון, יצירתי, בעל רקורד של מסלול חיים נורמטיבי ואחראי "עליו הקפיד ברציפות שנים ארוכות, למעט תקופה קצרה בה ארעה העבירה, ולא התרשמנו כי מאופיין בדפוסים אנטי סוציאליים". הודגשו הודאת הנאשם, "הבושה הכבדה" והחרטה, האחריות על העבירה, הבנת חומרת מצבו, לרבות הבנה של עמדת התביעה שדורשת מאסר בפועל בעניינו.

אותה תקופה משברית מתוארת כתקופה אפיזודית בחייו של הנאשם. מאז הוא לקח עצמו בידיים, הפך להורה פעיל, חזר למעגל העבודה, והוא נמצא היום במקום אחר בכל מישורי חייו. בתסקיר פירוט לגבי מצבה של בתו, שמפאת צנעת הפרט אמנע מלפרט, אך הוא מלמד על נזקקות של הבת לנאשם בחייה.

לסיכום, שירות המבחן התרשם עמוקות מהנאשם, מההרתעה של הליך המשפטי ("הרתעה אפקטיבית וארוכת טווח"), וחתם את תסקירו בהמלצה חד משמעית להימנע מעונש מאסר, תוך הפנייה לכך שמדובר בעבירה יחידה שבוצעה תוך תקופה קצרה, לפני יותר משבע שנים, בשעת משבר והתדרדרות תפקודית, שכללה שימוש בסמים, לאור הבושה וחרטה והפגיעה הקשה בנאשם ובבני משפחתו והחזרה למוטב בכל המישורים.

מתחם העונש ההולם

הערכים המוגנים

עסקין בעבירת מס לא טכנית - עבירות מסוג פשע. הערכים החברתיים המוגנים אשר נפגעו במקרה דנן הם הגנה על כלכלת המדינה ועל הקופה הציבורית החיונית לפעילות המדינה; הגנה על מנגנון גביית המס ואמון הציבור בו; ערך השוויון בנשיאת נטל המס. מדובר בעבירות כלכליות שבדרך כלל מבוצעות כדי להשיא למבצעהן רווחים כספיים ניכרים בדרך קלה. הקלות של שימוש ומסחר בחשבוניות כוזבות כרוכה בפיתוי רב ולכן חייבה גישה אכיפתית מחמירה. בפרט הדברים נאמרים לנוכח שיטת המיסוי בישראל המבוססת על מידה רבה של אמון בנישומים שבא לידי ביטוי בניכוי מראש ודיווח מאוחר. מעשים מסוג זה פוגעים באופן קשה באמון הניתן בנישומים, אמון המהווה מרכיב עיקרי בשיטת המיסוי. לכן- כך נקבע בפסיקה- יש לחתור, באמצעות הענישה, לביטול אלמנט הכדאיות הכלכלית בביצוע.

מדיניות הענישה הנהוגה

המוטיב המרכזי בענישה לפי עבירות מסוג פשע לפי חוק מע"מ הוא שיש לגזור בגין עונש מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח. משך המאסר נגזר מהסכום שנגזל מקופת המדינה, תקופת העבירות, ריבוי המעשים, ונסיבות מיוחדות של ביצוע העבירות.

ברע"פ 9004/18 **מאירי יצחקי נ' מדינת ישראל** (31.12.18), בית המשפט הדגיש את החומרה שבעבירות המס ואת הפגיעה בערכים המוגנים כך:

"בית משפט זה חזר ועמד על חומרתה של עבריינות המס, אשר נובעת מפגיעתה הקשה במשק, בכלכלה ובמגוון היבטים חברתיים הנוגעים לנטל תשלום המיסים, כמו גם מהקושי הרב שבחשיפתה. **נפסק לא אחת, כי יש ליתן לחומרה זו ביטוי ממשי במסגרת גזירת עונשו של מי שהורשע בעבירות אלה, תוך מתן עדיפות לשיקולי הרתעה ולאינטרס הציבורי שבהחמרת הענישה על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם, וכאשר נקודת המוצא היא כי העונש ההולם בעבירות אלה הוא מאסר בפועל ...**"

אפנה לפסיקה קונקרטת יותר:

ברע"פ 6781/18 **סלימאן סאמר בע"מ נ' מדינת ישראל**, המבקשים הורשעו בביהמ"ש שלום בביצוע עבירות לפי חוק מע"מ. המבקשים הגישו בין השנים 2001-2007, 36 דוחות תקופתיים במסגרתם ניכו תשומות ללא תיעוד כדין בסכום של 4,031,856 ₪. ביהמ"ש שלום קבע מתחם עונש שנע בין **15 חודשי מאסר ל- 36 חודשי מאסר** ומתחם קנס בין 30,000 ₪ ל- 150,000 ₪ ולבסוף השית על הנאשם 24 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס בסך 50,000 ₪. המדינה הגישה ערעור, ביהמ"ש המחוזי דחה את הערעור לעניין המאסר וקיבל את הערעור לגבי הקנס, כך שהקנס הועמד על סך 100,000 ₪. בקשת רשות ערעור שהוגשה לביהמ"ש העליון נדחתה ונקבע כי המבקש לא

הצביע על סטייה ממתחם העונש.

מקרה זה חמור יותר מעניינו, שכן מדובר בתכנון מוקדם, ביצוע עבירות רבות במשך שלוש שנים ובהיקף גדול, אך מנגד יש לציין שבית המשפט המחוזי העיר שהמתחם שנקבע נוטה לקולא, אף שלא התערב בו.

בעפ"ג 41584-08-13 (מחוזי מר') **מדינת ישראל נגד יאיר לייזרוביץ** (2014) נדון מקרה חמור יותר (עבירות לפי חוק מע"מ הנסיבות מחמירות) של הוצאת 550 חשבוניות פיקטיביות בסך כולל של 65.5 מיליון ₪ שסכום המס הגלום בהם עמד על כ- 9 מיליון ₪, נקבע כי מתחם העונש ההולם **נע בין 30 ועד ל- 48 חודשי מאסר.**

בעפ"ג (מחוזי ים) 54036-05-18 **מדינת ישראל נגד אחמד ג'ודה** (2019), נדון מקרה חמור יותר מהמקרה דנן, שם דובר על תקופה של ארבע שנים שבמהלכה "ניהל הנאשם עסקים בתחום ההובלות וגרירת כלי רכב, העלים המערער מרשויות מע"מ הכנסות בסכום כולל של מעל 28 מיליון ₪, כאשר סכום המס הנובע מהן הוא כארבעה מיליון ₪. החומרה מתבטאת בביצוע העבירות באופן שיטתי, לאורך תקופה ובסכום המס הניכר שלא דווח למדינה ולא הועבר לרשויות מע"מ. המערער ביצע עסקאות, הוציא חשבוניות וגבה מלקוחותיו את סכום המס הגלום בהן, אך במקום להעביר את המס לקופת המדינה, כפי שאמור היה לעשות, השאיר אותו תחת ידו, זאת לטענתו לנוכח קשיים כלכליים." בית המשפט המחוזי לא התערב במתחם שנקבע על ידי בית משפט השלום, מאסר בפועל **בן שנה וחצי ועד ארבע שנים וחצי.**

בעפ"ג (מחוזי ים) 64777-06-18 **מוראד גרדאת נגד מדינת ישראל** (2019) נקבע בבית משפט השלום, כי "מתחם הענישה ההולם בעניינו של המערער, בהתחשב בסכום המס הגבוה שנכסה שלא כדין (3.6 מיליון ש"ח), השימוש בחשבוניות של כעשרה עוסקים שונים ופרק הזמן המשמעותי שבו בוצעו העבירות (כארבע שנים) - הוא מאסר בפועל לתקופה **שבין שנתיים לבין ארבע שנים וחצי**, בצד מאסר על-תנאי וקנס.

רע"פ 5070/17 **איאד אבו חמיד נגד מדינת ישראל** (2017) נדון מקרה של הוצאת חשבוניות מס וניכוי תשומות על סמך חשבוניות מס של חברות שכלל לא ביצעו עסקאות עבורם, כך שסכום המס הנובע מניכוי התשומות הועמד על סך של 2,527,066 ש"ח. נקבע **מתחם בין 18-48 חודשי מאסר**, ובית המשפט דחה בקשת רשות הערעור.

ברע"פ 1866/14 **אופיר זקן נ' מדינת ישראל** - הנאשם הורשע בעבירות מע"מ מסוג פשע בנסיבות מחמירות בכך שהגיש דוחות כוזבים וניכה מס תשומות שלא כדין בסך 2,226,217 ₪, במשך 4 שנים, המחדלים הוסרו במלואם והוא נידון ל- 8 חודשי מאסר ומאסר על תנאי ואך בשל הסכמת המאשימה לא הושת עליו קנס. לציין כי במסגרת ההסדר המאשימה הגבילה את טיעוניה ל-10 חודשי מאסר.

בת"פ 26919-06-18 (שלום ים) **בית המכס ומע"מ ירושלים נגד מיכאל ואח'** (2021), ולאחר סקירה מקיפה של רמת הענישה הנוהגת בעבירות לפי חוק מע"מ, קבע כבוד השופט איתן כהן מתחם שמתחיל בין 9 חודשי מאסר שיכול שירוצו בעבודות שירות ועד 30 חודשי מאסר, וזאת ביחס ל- 33 עבירות של הגשת דוחות כוזבים במטרה להתחמק מתשלום מס בסך 1,777,050 ₪, במשך למעלה משלוש שנים. באותו מקרה, המחדל הוסר באופן מלא, והצדדים

עמוד 5

הגיעו להסדר טיעון, לפיו התביעה ביקשה להטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל (ולא בעבודות שירות) בן 9 חודשי מאסר.

המסקנה היא שמדיניות הענישה הנהוגה בעבירות כדוגמת העבירה דן סבה סביב ציר מרכזי של מאסר בפועל לתקופות שנעות בין 15-45 חודשי מאסר.

מתחם העונש ההולם וטווח הענישה המוסכם

הממשק בין תיקון 113 לחוק העונשין לבין גזירת העונש בתוך טווח ענישה מוסכם

בית המשפט המחוזי בתל אביב (כב' השופטת ד' אמיר) בתפ"כ 18081-11-22 **מדינת ישראל נגד אקסל-מד בע"מ ואח' (2023)**, סיכם את ההלכה בנושא זה כך:

"נקבע כי בגדר הבחינה, בית המשפט מוסמך לשקול מהו העונש הראוי בשים לב לשיקולי הענישה על פי תיקון 113 לחוק העונשין, לצד יתר השיקולים הרלבנטיים לסוגיית אימוצו של הסדר הטיעון. זאת לאור המדיניות המשפטית אשר הייתה נהוגה אף טרם כניסתו של תיקון 113 לחוק העונשין לתוקף, לפיה על בית המשפט לבחון את העונש המוסכם על פי הסדר הטיעון בהתאם לאמות המידה המקובלות. לצד זאת, בעת הבחינה, אין להתעלם מכך שהשיקולים שבבסיס אימוצו של הסדר טיעון אינם זהים בהכרח לאלה הנשקלים במסגרת תיקון 113 לחוק העונשין, ובכללם ציפיית הנאשם כי הסדר הטיעון יאומץ (ראו גם ע"פ 512/13 פלוני נ' מדינת ישראל (4.12.2013)). בראי המפורט לעיל, יבחנו העונשים המוסכמים לנאשמים במבחן האיזון ובשים לב לכללי ושיקולי הענישה שבתיקון 113 לחוק העונשין".

בהינתן סכום ההשתמטות וטיב העבירה המיוחסת לנאשם, לכאורה, ניתן לקבוע בהסתייגות שתפורט בהמשך כי מתחם העונש ההולם נע בין 15 ועד 45 חודשי מאסר בפועל. לענייננו, המסקנה הראשונית היא שהסדר הטיעון שהוצג לי על ידי הצדדים, משקף את טווח הענישה במסגרת מתחמי הענישה השונים (עד 40 חודשי מאסר בפועל). טווח העונש איננו חורג ממדיניות הענישה הראויה, ולכן ובהתחשב בנימוקי הצדדים להסדר, ניתן לאמץ את ההסדר כך שהעונש ייגזר לפי טווח הענישה המוסכם.

אלא שכל האמור לעיל, נאמר בהסתייגות משמעותית והיא חוזרת לדלות המידע שהובא לידיעת בית המשפט באשר לנסיבות ביצוע העבירה.

אבהיר:

נסיבות ביצוע העבירה: ערפל סמיך וקופסה שחורה אבודה

בתיק זה סכום המס גבוה במיוחד, אך העבירה- עבירה בודדת למעשה- בוצעה בתוך תקופה קצרה מאוד (וודאי באופן יחסי לתיקים אחרים). האם די בנסיבות אלה, על רקע טווח הענישה הרחב במסגרת הסדר הטיעון (0-40 חודשי מאסר), כדי לקבוע את העונש ?

לשיטתי, ראש וראשון בקביעת מתחם העונש ההולם, לפי תיקון 113 לחוק העונשין שעוסק בהבניית שיקול הדעת

עמוד 6

השיפוט בענישה הוא **התמקדות בנסיבות ביצוע העבירה ומידת אשמו של הנאשם**, וזאת לפי סעיף 40ט(א), לפיו:

"בקביעת מתחם העונש ההולם למעשה העבירה שביצע הנאשם כאמור בסעיף 40ג(א), יתחשב בית המשפט בהתקיימותן של נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, המפורטות להלן, ובמידה שבה התקיימו, ככל שסבר שהן משפיעות על חומרת מעשה העבירה ועל אשמו של הנאשם:

(1) **התכנון שקדם לביצוע העבירה;**

(2) **חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה ומידת ההשפעה של אחר על הנאשם בביצוע העבירה;**

...

(5) **הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה;**

כתב האישום המתוקן המנוסח באופן לאקוני ותמציתי מאוד (מספר שורות בודדות), איננו מספק תשובות לשאלות רבות, כך שהנסתר נותר רב על הגלוי בו בכל הנוגע לנסיבות העבירה. לכן, ובאופן לא מפתיע, טיעון הצדדים לעונש לווה בהתנגדויות של התביעה שטענה שהנאשם חורג ממסגרת העובדות המוסכמות, וטענות מצד הסנגור שניסה לשפוך אור העובדות בדרך של מסקנות מניסיונו המקצועי בטיפול במקרים דומים, כדי לבסס את חריגות התיק.

אמנה בקצרה תהיות שעולות מכתב האישום, גם על רקע הדברים העולים מהתסקיר, ובכלל:

לא ברור כיצד עסק הנאשם בחודש אחד או חודשיים בלבד במסחר בדלקים למספר לקוחות, בסכומי עתק, בשים לב לעיסוקיו הרגילים (שחקן תיאטרון וליצן רפואי) כפי שפורטו לעיל. לא ברור מה היה חלקו של הנאשם, ומה היו הסיבות שהביאו אותו לבצע את העבירה, האם פעל לבדו, האם הופעל על ידי אחר, מה היה טיב עסקאות האמת מאחורי ההכנסות באותה תקופה אל מול "הלקוחות השונים", ועוד שאלות נוספות בהיבט כללי זה.

כאמור, כתב האישום שותק בהקשרים אלה. אין בתסקיר שירות המבחן, לנוכח שיתוף פעולה מוגבל מצד הנאשם בנושא זה, מענה לתהיות. נותר אפוא ערפל סמיך בכל הנוגע לנסיבות העבירה.

לכאורה, במצב דברים זה, עליי להסתפק "במה שיש" ולגזור את הדין לפי כתב האישום. האומנם ?

תיקון 113 לחוק העונשין יוצר דיכוטומיה והפרדה בין שני שלבים נבדלים. השלב הראשון, הוא השלב של הבחינה האובייקטיבית הניטרלית אשר ממוקדת בנסיבות ביצוע העבירה, להבדיל מנסיבותיו האישיות של מבצע העבירה. השלב האובייקטיבי הוא שלב מסך הבערות, והשלב המאוחר: שלב הרמת מסך הבערות. בהשאלה מתיאוריית "הצדק כהוגנות" של הפילוסוף ג'ון רולס בספרו "תאוריה של צדק" (John Rawls, **A Theory of Justice**, Oxford University Press, 1971), במצב האובייקטיבי (המצב המקורי או הטבעי), אותו שלב מסך הבערות, בית המשפט איננו יודע דבר על נתוני האישים של הנאשם אשר צפויים להיחשף בפניו רק לאחר הרמת המסך. בשלב זה ייקבעו גבולות העונש הסביר או ההולם לפי נסיבות ביצוע העבירה במנותק ממאפייניו האישיים של המבצע. ההנחה היא שההפרדה בין השלבים, תוך קביעת גבולות גזרת העונש לפי נתונים אובייקטיביים טהורים, עשויה לתרום להכרעה נטולת

הטיות, צודקת מחד, ואף שוויונית יותר מאידך. שכן, בחינה זו אמורה להתמקד בנסיבות ביצוע העבירה בלי כל קשר לנתונים סובייקטיביים, כגון: מעמד סוציו-אקונומי נמוך, עבר צבאי מפואר, עבר פלילי נקי, לקיחת אחריות או כפירה באשמה ועוד.

מכאן עולה החשש במקרים שהמידע לגבי נסיבות העבירה הוא דל, הדבר יוביל לקביעת מתחמי עונש רחבים מדי (על מנת שיכילו בתוכם מנעד רחב של מקרים ואירועים), אשר מושפעים בעיקר מכותרת העבירה, להבדיל מנסיבות ביצועה. מהלך זה עלול לעלות כדי סיכול תכלית התיקון.

הדברים משתלבים עם הוראות סעיף 40 שעוסק בהוכחת נסיבות הקשורות לביצוע העבירה. המגבלות המפורטות בסעיף זה לגבי טיעון לעונש שאיננו מבוסס על נוסח כתב האישום הן רבות וקשיחות. לכן, סעיף זה כולל בתוכו הטלת "חובה" לפיה: "יכלול כתב האישום שבו הודה את כל העובדות והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה" (סעיף 40(ד) לחוק העונשין).

לנוכח הניסוח התמציתי של כתב האישום, ושאלות רבות ללא מענה בו, על רקע הפערים (הגדולים) בין עמדות הצדדים לעונש (40 חודשי מאסר לעומת צו של"צ), ובצל מדיניות הענישה המחמירה בעבירות מס, בפרט לנוכח סכום ההשתמטות הגבוה, סבורני שיש לעשות מאמץ נוסף על מנת שיונח בפני בית המשפט מסד עובדתי מעובה יותר עליו יושתת גזר הדין.

בנסיבות החריגות עליהן עמדתי לעיל, ועל מנת למנוע עיוות דין (ראו סעיף 40 לחוק העונשין), אני סבור שהפתרון חייב לעבור בקיום דיון, במעמד הצדדים והנאשם, לצורך בירור הסוגיות לעיל. התביעה תצטייד בחומרי החקירה, לרבות הודעת הנאשם בחקירתו, ואף חומרים נוספים מתיק החקירה, ככל שקיימים, אשר נוגעים לשאלות עליהן עמדתי לעיל. הצדדים יערכו גם להיבטים המשפטיים של הדיון.

חוששני שללא קבלת התייחסות מפורטת לגבי נסיבות העבירה ויחסו של הנאשם אליהן, מלאכת גזירת הדין תימצא חסרה.

לאור זאת, אני קובע מועד דיון נוסף, לצורך השלמת הטיעונים לעונש וזאת ליום 31.05.2023 בשעה 13:00.

הנאשם מוזהר בחובת התייצבותו.

הסנגור יסביר לנאשם את החלטתי.

ניתנה היום, ב' אייר תשפ"ג, ב-27 אפריל 2023, בנוכחות הצדדים.